

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Med lov nr. 431 af 26. juni 1998 om ændring af lov om beskatning ved dødsfald (dødsboskatteloven) og lov om beskatning af fortjeneste ved afståelse af aktier m.v. (aktieavancebeskatningsloven) (successionsregler), som var en del af pinsepakken, blev adgangen for succession ved arv til juridiske personer fjernet. Dette betyder, at der ved arveovergang af aktier, fast ejendom og andre aktiver til anparts- og aktieselskaber, fonde og foreninger m.v. bl.a. skal betales avanceskat i boet, som om aktiverne var blevet solgt.

Hovedsigtet med lovændringen, som ganske vist ikke klart fremgår af bemærkningerne til lovforslaget (lovforslag nr. L 100, 1997-98, 2. samling, § 9), har formentlig været at sikre, at generationsskifter inden for familien ikke løses gennem fondsdannelser, hvor samtlige aktier m.v. bliver placeret i en familiefond, så der ikke fremover skal gennemføres generationsskifter.

Lovændringen har imidlertid haft den virkning, at også arv til velgørende foreninger m.v. udløser avancebeskatning, hvorved der sker en betragtelig beskatning - og dermed forringelse - af det beløb, som tilfalder den velgørende forening, fond eller lignende. I andre skattelove er arv og gave, som tilfalder velgørende formål, bevilget lempeligere beskatning eller fuldstændig skatte- og afgiftsfritagelse. Således er gaver til godgørende formål inden for visse rammer fradragsberettiget hos giveren efter reglerne i ligningslovens § 8 A, ligesom skatteministeren efter boafgiftslovens § 3, stk. 2, er bemyndiget til at afgiftsfritage arv, som tilfalder fonde og foreninger m.v. med almenvelgørende eller almennyttigt formål.

Det foreslås at arv, som tilfalder fonde og foreninger m.v. med almenvelgørende eller almennyttigt formål sidestilles med arv, som tilfalder fysiske personer, og dermed på helt tilsvarende vis stilles skattemæssigt lempeligere end arv til andre juridiske personer, således at arv til f.eks. Kræftens Bekæmpelse, Dansk Blindesamfund, Hjerteforeningen, Dansk Røde Kors eller lignende kan ske med succession, så arven kan gå ubeskåret til de pågældende fonde eller foreninger og

være med til at styrke den pågældende fonds eller forenings velgørende arbejde.

Der testamenteres hvert år mange millioner kroner til velgørende formål. Da langt de fleste private formuer er anbragt i aktiver, som f.eks. aktier, har fonde og foreninger ofte adgang til at overtage disse porteføljer og tillægge disse til fondens eller foreningens grundkapital, således at afkastet kan sikre det fortsatte arbejde. Konsekvensen af pinsepakkens begrænsning af successionsadgangen vil være, at det efter den 1. januar 1999 vil være nødvendigt at realisere en del af aktiverne og dermed formindske tilskuddet til grundkapitalen og følgelig også det årlige afkast heraf.

I et konkret eksempel, som forslagsstillerne er blevet gjort bekendt med, vil ophævelsen af adgangen til succession betyde, at der ved arv til en efter ligningslovens § 8 A godkendt forening på 17 mio. kr. skal betales en avanceskat på ca. 3,2 mio. kr., som således reelt set bliver fratrukket i den pågældende velgørende forenings grundkapital.

Forslagsstillerne har med tidligere forslag søgt at indrette lovgivningen sådan, at der er større incitament for virksomheder og private til at tage et socialt ansvar. Dette forslag ligger helt på linje hermed. Der er efter forslagsstillernes opfattelse en klar samfundsmæssig interesse i, at der på privat initiativ stiftes og opretholdes fonde og foreninger med et almenvelgørende formål, som kan supplere de offentlige tilbud. Dette har da også været den bærende tanke ved indførelsen af adgangen til fradrag for gaver til velgørende formål i ligningslovens § 8 A. Som baggrund for fritagelsen for betaling af boafgift efter boafgiftslovens § 3, stk. 2, anføres det endda i bemærkningerne til lovforslaget (Folketingstidende 1994-95, till. A 3847), at de krav, som told- og skatteregionerne stiller til godkendelse for arveafgiftsfritagelse, er noget lempeligere end de krav, der stilles til en godkendelse efter ligningslovens § 8 A, og dette må tages som udtryk for, at man har ønsket at styrke de almenvelgørende formål i arvesituationen.

Det er således allerede et bærende princip i skatte- og afgiftslovgivningen, at arv og gave til almenvel-